

Dictamen núm. 5/2003, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, sobre el Projecte de decret pel qual es regula la qualificació de les iniciatives empresarials d'inserció i es crea el registre d'iniciatives empresarials d'inserció de les Illes Balears

Dictamen núm. 5/2003, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, sobre el Projecte de decret pel qual es regula la qualificació de les iniciatives empresarials d'inserció i es crea el registre d'iniciatives empresarials d'inserció de les Illes Balears

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a), incís primer de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 4, lletra a), incís primer del Decret 128/2001, de 9 de novembre, pel qual se n'aprova el Reglament d'organització i funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 26 de març té entrada en el Registre del Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la secretària general tècnica de la Conselleria de Treball i Formació de les Illes Balears, en relació al Projecte de decret pel qual es regula la qualificació de les iniciatives empresarials d'inserció de les Illes Balears.

Segon. Acompanyen el projecte de decret un seguit de documents que formen l'expedient de la norma:

- Memòria justificativa sobre la necessitat i oportunitat de l'elaboració de la norma (data: 31 d'octubre de 2002).
- Resolució del conseller de Treball i Formació ordenant l'inici de l'expedient (data: 4 de novembre de 2002).

- Còpia dels escrits enviats a les secretaries generals tècniques de les conselleries del Govern, adjuntant esborrany del decret perquè facin les observacions que pertoquin.
- Còpia dels escrits enviats a les entitats representatives dels ciutadans consultades i a les mancomunitats i ajuntaments, adjuntant el text de l'esborrany perquè facin les observacions que pertoquin.
- Còpia de les observacions formulades per les conselleries.
- Còpia de les observacions formulades per les entitats representatives dels ciutadans.
- Memòria sobre l'estimació del cost econòmic (data: 20 de març de 2003).
- Informe de la Secretaria General Tècnica de la Conselleria de Treball i Formació sobre el projecte de decret (data: 20 de març de 2003).

Tercer. Per acord de la Comissió Permanent es designa a la Comissió de Treball d'Ocupació i Relacions Laborals com a encarregada d'elaborar una proposta de dictamen. Aquesta Comissió de Treball es reuneix el dia 9 d'abril de 2003.

Quart. El CES tramet el Projecte de decret a diverses entitats i organitzacions no representades en la seva assemblea perquè puguin fer les observacions que considerin oportunes. Contesta a la tramesa un representant de "la Caixa", fent arribar un seguit d'observacions a l'articulat.

Cinquè. Finalment, el dictamen és aprovat per la Comissió Permanent el dia 30 d'abril de 2003.

II. Contingut del projecte de decret

El projecte de decret està format per un preàmbul, 19 articles, agrupats en quatre capítols, una disposició transitòria, dues disposicions addicionals i tres disposicions finals.

El preàmbul es centra en els motius per elaborar la norma projectada, fent referència als fonaments i marc jurídic i avançant el seu objecte.

El capítol I, “disposicions generals”, està format pels articles 1 a 4, en què es regulen l’objecte de la norma, el concepte d’iniciatives empresarials d’inserció, les persones susceptibles d’inserció i les entitats promotores:

“Article 1

Objecte

Aquest Decret té per objecte establir un marc legal, dins l’àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que promogui la inserció sociolaboral de les persones en situació d’exclusió social, per poder aconseguir la seva total integració social, tot promovent el registre, la regulació i el foment de les iniciatives empresarials d’inserció.

Article 2

Concepte

S’entenen per iniciatives empresarials d’inserció, les estructures productives de béns o serveis que, adoptant alguna de les formes jurídiques relacionades al punt a) d’aquest article, tinguin com a finalitat incorporar al mercat laboral les persones en situació d’exclusió social o amb risc de patir-la i que duguin a terme un itinerari individualitzat d’inserció que els permeti millorar les seves condicions d’ocupabilitat, i compleixin els requisits següents:

- a) constituir una societat mercantil, societat cooperativa o societat laboral o, en el seu cas, fundació o associació.
- b) desenvolupar una activitat econòmica de producció de béns o prestació de serveis en qualsevol sector del mercat.
- c) preveure, com a finalitat primordial del seu objecte social, la inserció sociolaboral de persones que presentin especials dificultats d’accés al mercat laboral.
- d) tenir en còmput de mitjana anual, com a mínim, un 30% de treballadors en procés d’inserció respecte al total de la plantilla.

- e) proporcionar als treballadors procedents de situació d'exclusió, com a part dels seus itineraris d'inserció sociolaboral, processos personalitzats i assistits de treball remunerat, formació en el lloc de treball, habituació laboral i social i, en el seu cas, serveis d'intervenció o acompanyament social que els permetin incorporar-se posteriorment al mercat de treball.
- f) ajustar-se al règim laboral que correspongui atenent el tipus de contractació o de vincle social pel qual es produeix la incorporació dels treballadors a la iniciativa empresarial d'inserció.
- g) no tenir vinculats als seus balanços, comptes de resultats i patrimoni en unes altres activitats econòmiques que no siguin les del seu objecte social.
- h) aplicar els excedents disponibles obtinguts en cada exercici a millorar o ampliar les seves estructures productives o a promocionar activitats relacionades amb la inserció sociolaboral, en cap cas, es poden produir repartiment de beneficis.
- i) realitzar una auditoria amb caràcter anual, quan la seva facturació superi els 600 mil euros o la plantilla compti amb més de 50 persones.
- j) trobar-se degudament inscrita en el registre corresponent a la seva personalitat jurídica.
- k) estar al corrent en el pagament de les seves obligacions tributàries i de la Seguretat Social i no tenir cap deute pendent amb l'Administració General de l'Estat, la comunitat autònoma o amb les seves entitats autònomes en el moment de sol·licitar la qualificació.
- l) no haver amortitzat cap lloc de feina per acomiadament improcedent durant l'any anterior a la sol·licitud de qualificació.

Article 3

Persones susceptibles d'inserció sociolaboral en una iniciativa empresarial d'inserció

1. La inserció sociolaboral ha d'anar dirigida a persones en situació d'exclusió social, o en greu risc de poder arribar a aquesta situació, que estiguin en atur i que tinguin especials dificultats per integrar-se en el mercat de treball ordinari.

2. Són objecte d'inserció sociolaboral les persones que, estant en la situació prevista en l'apartat anterior, estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones destinatàries de la Renda Mínima d'Inserció.
- b) Joves de setze a vint-i-cinc anys que vinguin d'institucions de protecció i reforma de menors.
- c) Persones amb problemes de drogaaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- d) Persones internes de centres penitenciaris, la situació de les quals els permeti accedir a una ocupació, així com persones en llibertat condicionat i persones exrecluses.
- e) Persones que no puguin accedir a les prestacions a les quals fan referència els paràgrafs anteriors, però que es trobin en situació de risc d'exclusió a judici dels serveis socials d'atenció primària o serveis socials específics que treballin amb els col·lectius abans esmentats o d'un projecte d'itineraris integrats d'inserció o servei d'orientació específic, ambdós inclosos a l'eix 7 mesura 2 de l'objectiu 3 de l'FSE, integrats a la Xarxa Pública d'Orientació Laboral del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- f) La derivació d'una persona a una iniciativa empresarial d'inserció ha d'anar precedida d'un informe dels serveis socials d'atenció primària o serveis socials específics que treballin amb els col·lectius abans esmentats o d'un projecte d'itineraris integrats d'inserció o servei d'orientació específics, ambdós inclosos a l'eix 7 mesura 2 de l'objectiu 3 de l'FSE, integrats a la Xarxa Pública d'Orientació Laboral del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, on s'ha de fer constar que la persona es troba en un dels supòsits establerts a l'apartat anterior.

Article 4

Entitats promotores

Han de ser considerades entitats promotores les entitats públiques o privades sense ànim de lucre i les empreses cooperatives o societats laborals que, entre els seus objectius, prevegin la inserció social de persones desfavorides, quan promoguin la constitució d'iniciatives empresarials d'inserció, hi participin en un 33%, com a mínim, i realitzin, en la seva totalitat o en part, la prestació de mesures d'acompanyament i suport individualitzat.

El capítol II, “qualificació i registres de les iniciatives empresarials d’inserció” està format pels articles 5 a 10. S’estructura en dues seccions: la primera està dedicada a la qualificació de les iniciatives i la segona, al registre. Pel que fa a la qualificació (articles 5 a 8), es regula el procediment per obtenir-la, les obligacions que se’n deriven i la seva pèrdua. Pel que fa al registre (articles 8 a 10) es regula la seva creació, els efectes de la inscripció i la cancel·lació de les inscripcions:

“Secció 1a Qualificació com a iniciativa empresarial d’inserció

Article 5

Qualificació de les iniciatives empresarials d’inserció

1. La sol·licitud de qualificació com a iniciativa empresarial d’inserció, s’ha de presentar en el registre general del SOIB, o per qualsevol dels mitjans prevists a l’article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i s’hi ha de fer constar:

- a) denominació social de l’entitat sol·licitant, número d’identificació fiscal i dades d’inscripció en el registre corresponent a la seva personalitat jurídica.
- b) memòria justificativa i documentació que fonamentin i acreditin l’acompliment dels requisits establerts a l’article 2 d’aquest Decret.

3. La qualificació d’iniciativa empresarial d’inserció, o la seva denegació, es realitzarà mitjançant resolució del director del SOIB, que tindrà efectes des de la seva signatura. La resolució en el supòsit de concessió acordarà la inscripció de l’entitat en el registre d’iniciatives empresarials d’inserció i la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

4. El termini màxim per resoldre i notificar les sol·licituds de qualificació formulades a l’empara d’aquest Decret és de tres mesos.

5. Les iniciatives empresarials d'inserció poden incloure en la seva denominació les paraules "Iniciativa empresarial d'inserció" o la seva abreviatura "IEI".

Article 6

Obligacions derivades de la qualificació

La concessió de la qualificació d'iniciativa empresarial d'inserció representa per als seus titulars, respecte a l'Administració, les obligacions següents:

- a) presentar anualment la memòria d'activitats i l'avaluació de les intervencions desenvolupades.
- b) presentar els comptes anuals i l'informe de gestió corresponent al tancament de cada exercici, en un termini de 90 dies naturals comptats des del tancament.
- c) presentar el pla d'activitats i el pressupost estimatiu, en ambdós casos amb caràcter anual i abans d'iniciar-se l'any.
- d) presentar la documentació acreditativa de les modificacions estatutàries que afectin la seva qualificació, en un termini de 10 dies comptats des de la seva inscripció en el registre competent a la seva forma jurídica.
- e) comunicar, en el moment en què es produeixin, les modificacions quantitatives i qualitatives en la plantilla del personal i la forma en què afectin els processos d'inserció.
- g) prestar la col·laboració adient als departaments de l'Administració Pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears que participin en el procés d'inserció.
- h) presentar un auditoria social en els termes establerts reglamentàriament.
- i) presentar el Pla General d'Inserció, fent explícita la metodologia, criteris, objectius i dispositius de la iniciativa empresarial d'inserció.

Article 7

Pèrdua de la qualificació

1. Les iniciatives empresarials d'inserció perdran aquesta qualificació quan hi concorri alguna de les causes següents:

- a) incomplir algun dels requisits exigits per a la seva qualificació.

- b) utilitzar la condició d'empresa qualificada per a accions o fins distints dels declarats.
  - c) falta d'activitat durant més d'un any.
  - d) constituir una nova societat, encara que sigui de la mateixa naturalesa, sense perjudici del dret que tingui la nova societat a sol·licitar la qualificació d'iniciativa empresarial d'inserció.
  - e) constituir una nova societat, encara que sigui de la mateixa naturalesa, per fusió de dos o més preexistents o per absorció, sense perjudici del dret que tingui la nova societat a sol·licitar la qualificació d'iniciativa empresarial d'inserció.
  - f) crear una o més societats per segregació d'una preexistent, sense perjudici del dret de les societats segregades a sol·licitar la qualificació d'iniciativa empresarial d'inserció.
2. La desqualificació, una vegada exhaurida la via administrativa, produeix efectes de baixa registral d'ofici i no implica la dissolució de la societat.
3. La pèrdua de la qualificació pot produir-se, així mateix, a instància de part, mitjançant sol·licitud de cancel·lació en el registre d'iniciatives empresarials d'inserció, que produeix la pèrdua d'aquesta condició i la baixa en el registre, sempre que aquest fet no comporti perjudici per a les persones en procés d'inserció.

Secció 2a

Registre d'iniciatives empresarials d'inserció

Article 8

Registre d'iniciatives empresarials d'inserció

En el Servei d'Ocupació de les Illes Balears es crea un registre administratiu d'iniciatives empresarials d'inserció que té per objecte la inscripció d'aquestes empreses.

Article 9

Efectes d'inscriure's en el registre

1. Inscriure's en el registre produeix l'efecte de la publicitat de les dades consignades.
2. Inscriure's no té efectes constitutius de les entitats qualificades, no conferint-los més drets que la constància dels actes i dades
3. Inscriure's en el registre és una condició prèvia necessària perquè una iniciativa empresarial d'inserció accedeixi a les mesures de foment i programes subvencionables que realitzi la comunitat autònoma de les Illes Balears en l'àmbit de les seves competències.

Article 10

Cancel·lació de les inscripcions

1. Les inscripcions en el registre d'iniciatives empresarials d'inserció es cancel·laran d'ofici en tots els casos en què es produeixi una desqualificació, en els termes previstos a l'apartat 1 de l'article 7 d'aquest Decret.
2. Les inscripcions es poden cancel·lar, així mateix, a instància de part, en el cas previst a l'apartat 3 de l'article 7."

El capítol III, "procediment d'incorporació a les iniciatives empresarials d'inserció", comprèn els articles 12 a 14, on es regulen la selecció, les característiques de la contractació per a l'adaptació sociolaboral i el conveni d'inserció:

"Article 12

Selecció

1. Les iniciatives empresarials d'inserció que tinguin vacants ho han de comunicar al SOIB, el qual farà extensiva la sol·licitud als serveis socials d'atenció primària o serveis socials específics que treballin amb els col·lectius abans esmentats o d'un projecte d'itineraris integrats d'inserció o servei d'orientació específics ambdós dins de l'eix 7 mesura 2 de l'objectiu 3 de l'FSE, integrats a la Xarxa Pública

d'Orientació Laboral del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, els quals han de realitzar un informe en el qual es farà constar que les persones preseleccionades es troben en un dels supòsits establerts a l'article 3 d'aquest Decret.

Quan l'empresa hagi realitzat el procés de selecció s'ha de comunicar al Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), especificant el candidat seleccionat, i un de reserva que el substituirà en el supòsit de baixa d'aquest en el termini dels trenta primers dies naturals del contracte.

Article 13

Característiques de la contractació per a l'adaptació sociolaboral

1. Seleccionat el candidat per cobrir la plaça, s'ha de formalitzar el contracte de treball, que no tindrà una durada inferior a 6 mesos ni superior a 3 anys, podent concertar-se el període de prova en la forma disposada en l'art.14 de l'Estatut dels Treballadors.
2. El contracte pot concertar-se a temps complet o parcial, no podent ser, en aquest darrer supòsit, inferior al 50% de la jornada ordinària.
3. No poden ser contractats per a l'adaptació sociolaboral els treballadors que els dos anys immediatament anteriors hagin prestats serveis, en la mateixa iniciativa empresarial d'inserció o en una altra de diferent, sempre que hagin completat el procés i excepte casos excepcionals, amb la valoració prèvia dels serveis socials d'atenció primària o serveis socials específics que treballin amb els col·lectius abans esmentats, o d'un projecte d'itineraris integrats d'inserció o servei d'orientació específic, ambdós inclosos a l'eix 7 mesura 2 de l'objectiu 3 de l'FSE, integrats a la Xarxa Pública d'Orientació Laboral del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

Article 14

Conveni d'inserció

1. Juntament amb el contracte de treball, l'empresa ha d'aportar un conveni d'inserció que ha de dur el vist-i-plau dels serveis socials, o d'un projecte d'itineraris integrats d'inserció o servei d'orientació específic, ambdós inclosos a l'eix 7 mesura 2 de l'objectiu 3 de l'FSE, integrats a la Xarxa Pública d'Orientació

Laboral del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i on s'ha de fer constar el següent:

- la incorporació del treballador a la iniciativa empresarial d'inserció.
- les mesures d'acompanyament .
- els compromisos i les obligacions adquirides per la iniciativa empresarial d'inserció i la persona en inserció i el centre derivant de la mateixa.

2. Una vegada formalitzat el contracte i el conveni d'inserció, se n'ha de presentar una còpia als serveis socials d'atenció primària o serveis socials específics que treballin amb els col·lectius abans esmentats o a un projecte d'itineraris integrats d'inserció o servei d'orientació específic, ambdós inclosos a l'eix 7 mesura 2 de l'objectiu 3 de l'FSE, integrats a la Xarxa Pública d'Orientació Laboral del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, que l'enviaran al Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB).”

El capítol IV, “mesures de foment”, està formada pels articles 15 a 19. Aquests articles regulen, respectivament, l'objecte de la política de foment i les línies d'ajut específiques, els beneficiaris de les mesures de foment, la competència per convocar i resoldre sol·licituds de subvencions, el control i la comissió de seguiment i avaluació”:

Article 15

Foment de la inserció sociolaboral

1. La política de foment de la inserció sociolaboral té per objecte promocionar l'ocupació de les persones en situació d'exclusió o greu risc de patir-la, mitjançant el suport a la creació i al manteniment de les iniciatives empresarials d'inserció, perquè puguin acomplir la seva funció social, així com a través de l'establiment de mesures que incentivin la contractació d'aquest col·lectiu en el mercat de treball ordinari.

2. De manera específica, s'estableixen les línies d'ajuts següents, d'acord amb el que s'estableixi a la seva normativa de desplegament i convocatòria:

- a) ajuts per a anàlisis o plans de viabilitat previs a la creació de les iniciatives empresarials d'inserció.
- b) ajuts per constituir i mantenir les iniciatives empresarials d'inserció.
- c) ajuts per a l'assistència tècnica a la iniciativa empresarial d'inserció i auditories socials.
- d) ajuts per incorporar definitivament els treballadors que ocupin una plaça d'inserció a l'autoocupació o a l'ocupació assalariada ordinària.
- e) qualsevol altra que es consideri adequada.

Article 16

Beneficiaris de les mesures de foment

La iniciativa empresarial d'inserció, un cop hagi estat així qualificada i inscrita en el registre, pot beneficiar-se de tots els ajuts previstos en l'article anterior amb la finalitat d'insertar laboralment a persones en situació d'exclusió social o greu risc de patir-la, a excepció de la línia prevista en l'apartat c) a la qual pot accedir qualsevol empresa que contracti un treballador que hagi ocupat una plaça d'inserció.

Article 17

Competència

La competència per convocar i resoldre les sol·licituds de subvencions a les iniciatives empresarials d'inserció correspon al Servei d'Ocupació de les Illes Balears, qui, igualment, ha de determinar les línies d'ajuts.

Article 18

Control

Els organismes competents poden realitzar tots els controls i les comprovacions periòdiques que estimin oportunes, encaminades a verificar l'acompliment dels requisits i les condicions establerts en aquest Decret i a la resta de normativa d'aplicació general.

Article 19

Comissió de seguiment i avaluació

1. Amb objecte de coordinar les actuacions dels organismes gestors competents en la gestió i resolució dels ajuts continguts en aquest Decret, es constituirà una Comissió que ha de realitzar el seguiment i l'avaluació de les mesures aplicades en funció dels objectius perseguits pels programes que s'estableix.

2. Aquesta Comissió estarà formada per un representant de la Direcció General de Treball i Salut Laboral, un representant de la Direcció General de Planificació i Ordenació Social de la Conselleria de Benestar Social i un representat del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.”

Les disposicions transitòria, addicionals i finals disposen el següent:

“Disposicions transitòria única

Les fundacions i associacions que realitzin activitats d'inserció sociolaboral poden sol·licitar en el termini d'un any comptat des de la publicació d'aquest Decret en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, la qualificació i inscripció en el registre d'iniciatives empresarials d'inserció sempre que compleixin els requisits establerts a l'article 2 d'aquest Decret.

Disposició addicional primera.

A efectes de realitzar el seguiment de les mesures respecte a la regulació i el registre de les iniciatives empresarials d'inserció de les Illes Balears de las, es constitueix el Consell Assessor, que estarà integrat pel Director General de Treball, els Directors del Servei d'ocupació de les Illes Balears i del Director General de Planificació i Ordenació Social de la Conselleria de Benestar Social, així com pels Membres del Grup de treball de l'annex 4- Exclusió social del Pacte per a l'ocupació i el foment de l'economia productiva a les illes Balears. El Consell assessor estarà presidit pel Director del Servei d'ocupació de les Illes Balears , i es reunirà una vegada a l'any.

Disposició addicional segona

Clàusules socials

1. Les iniciatives empresarials d'inserció poden tenir preferència en l'adjudicació dels contractes administratius convocats per l'Administració del Govern de les illes Balears i els ens que en depenguin, en els termes que estableix l'apartat 2 de la disposició addicional vuitena del Reial decret legislatiu 2/2000, del 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques.

2. Els contractistes que, en la fase d'execució, contractin iniciatives empresarials d'inserció poden tenir preferència en l'adjudicació dels contractes administratius convocats per l'Administració del Govern de les illes Balears i els ens que en depenguin.

Disposició final primera

En tot allò no previst en aquest Decret, s'estarà al que disposi la normativa d'aplicació general.

Disposició final segona

Es faculta el Conseller de Treball i Formació a dictar les disposicions d'aplicació, desplegament i interpretació d'aquest Decret per adoptar les disposicions necessàries per desplegar-lo i executar-lo.

Disposició final tercera

Aquest Decret entra en vigor l'endemà de la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.”

III. Observacions generals

I. En el document de suggeriments al Govern de la *Memòria sobre l'Economia, el Treball i la Societat de les Illes Balears 2001*, aquest CES afirmava que “seria desitjable iniciar la creació d'un marc normatiu legal per a les empreses d'inserció de les Illes, ja que és urgent promocionar i fomentar la iniciativa privada que desenvolupi projectes empresarials que tinguin els objectius de creació de llocs de feina per a col·lectius en situació d'exclusió. La realitat migratòria actual justificaria els esforços en aquest sentit. Seria igualment desitjable la creació d'un marc fiscal des de la nostra comunitat autònoma adequat a les empreses d'inserció i complementari al marc fiscal estatal amb l'objectiu d'aconseguir una sèrie d'avantatges i estímuls per potenciar aquestes empreses, tant per una qüestió de justícia social per l'esforç de les empreses actuals a renunciar a l'ànim de lucre, com també pel paper social de suplència que fan de les institucions públiques per aconseguir un benestar social per als ciutadans més marginats.”

D'altra banda, en relació a l'exclusió social constatàvem, en aquest mateix document, que “ el dinamisme econòmic que ha caracteritzat el model productiu de les Balears en el darrer quart de segle ha donat lloc que sigui una comunitat rica en termes de renda familiar disponible, on els nivells de població per sota dels llindars de pobresa (els únics que es poden comparar) i els nivells d'exclusió són relativament baixos. Però alhora les característiques específiques de l'especialització turística donen lloc a la presència de segments amplis de població en situació vulnerable.”

Pel que fa a la vulnerabilitat i exclusió de l'ocupació manifestàvem, igualment, que “la taxa d'atur de llarga durada i la taxa d'atur en general ha estat i continua essent significativament més baixa a les Balears que la mitjana de l'Estat, però l'elevada eventualitat comporta una cronificació acusada de les situacions precàries entre els treballadors poc qualificats. Les

llars en què no hi ha cap ocupat i no tenen fonts de recursos (per l'ocupació o per pensions) són, segons l'EPA, (mitjana de 1999, 2000 i 2001) unes 7.531 llars, és a dir, un 2,9% de les llars.” A més, fèiem referència al dèficit en formació, remarcant que els “dèficits en la formació bàsica dels joves adults constitueixen un indicador clau de vulnerabilitat, ja que comporta que aquestes persones difícilment poden aspirar a trajectòries laborals ascendents (en qualificació i remuneracions i estabilitat), sinó que més aviat és factible pensar en la cronificació de les situacions de precarietat que presenten. La proporció de joves adults d'entre vint i trenta-nou anys sense l'escolarització obligatòria (dades del padró de 1996) ens aproxima a aquesta problemàtica tan greu que afecta un 31,3% dels joves de les Balears (i un 35,2% a Eivissa i Formentera).”

II. El Projecte de decret sotmès a dictamen reflecteix l'acord de “regular i fomentar la creació d'empreses d'inserció, com a eines de treball per a la inserció i per a l'ocupació de col·lectius especialment desfavorits, molt vinculats a nous processos d'exclusió”, contingut en el punt 1.5 del *Pacte per a l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva a les Illes Balears* (BOIB núm. 18, de 10 de febrer de 2000).

III. Cal esmentar, a més, que el foment de l'accés a l'ocupació per a persones en situació o risc d'exclusió és l'objectiu núm. 1.1 del *Plan Nacional de Acción para la inclusión social del Reino de España, Junio 2001-junio 2003*, del Ministeri d'Afers Socials.

IV. Aquest CES fa, atès l'exposat, una valoració positiva en termes generals sobre l'oportunitat de la promoció de la norma i considera que la seva aplicació pot generar efectes molt profitosos per a la societat de les nostres illes, sense perjudici de les millores que es suggereixen en les observacions particulars del present dictamen.

IV. Observacions particulars

Com a observació que afecta el conjunt de la norma, hem d'advertir que l'articulat té algunes mancances -que s'especifiquen al llarg d'aquestes observacions particulars- en la redacció i, sobretot, en utilització de conceptes. Suggestim que es revisi en profunditat la terminologia emprada i s'evitin ambigüitats innecessàries. Advocam perquè es faci un esforç per aconseguir una redacció clara, amb definicions homogènies que no donin lloc a confusió.

D'altra banda, hem de fer referència als discapacitats físics, psíquics i sensorials: tot i que entenem que no són *a priori* col·lectius d'exclusió social, hem de tenir en compte que la seva inserció en el mercat laboral s'articula a través dels centres especials de treball, previstos en l'article 2 g) de l'Estatut dels treballadors i la Llei estatal 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids, desenvolupada pel Reial Decret 1368/1985 i, pel que fa al foment, per l'Ordre del Ministeri de Treball i Assumptes Socials de 16 d'octubre de 1998.

L'única via, doncs, per procurar la inserció sociolaboral d'aquest col·lectiu és la previsió d'ajudes i subvencions per a la integració de discapacitats en centres especials d'ocupació. Consideram que la Conselleria promotora de la norma té ara una oportunitat, que entenem que s'hauria d'aprofitar, per incloure els discapacitats en l'àmbit d'aplicació d'aquest decret i ampliar així les seves possibilitats d'inserció,.

I. Observacions al capítol I

- S'hauria de tenir en compte l'article 139 de la Llei 1/2003, de 20 de març de cooperatives de les Illes Balears, que regula les cooperatives

d'inserció social, considerant que l'objecte d'aquest tipus de cooperatives –que són una innovació introduïda per aquesta llei- i de les activitats que pretén fomentar el decret coincideixen.

- Hem detectat una contradicció entre les lletres a) i h) de l'article 2, atès que la lletra h) estableix que en cap cas “es poden produir repartiment de beneficis” i la lletra a), sobre les formes jurídiques que poden adoptar les iniciatives empresarials d'inserció, admet les societats mercantils i laborals.

- Suggerim que en l'article 2, lletra d), el percentatge del 30% es refereixi a empreses amb més de quatre treballadors, i s'estableixi un nombre concret i no un percentatge per les empreses amb 4 o menys treballadors.

- Entenem que en el núm. 1 de l'article 3 s'hauria d'esmentar que són els serveis socials d'atenció primària –com estableix el núm. 2, lletra e) del mateix article 3- qui han d'avaluar el risc. En aquest sentit, recordem que en l'avantprojecte de llei de serveis socials, sobre el qual vàrem emetre el corresponent dictamen, es regula el sistema públic de serveis socials, distingint els serveis socials d'atenció primària i els serveis socials especialitzats. En qualsevol cas, creim que s'hauria d'evitar, sempre que fos possible, una excessiva discrecionalitat i establir criteris objectius d'avaluació.

D'altra banda, aquest CES considera que les persones majors de 45 anys i les dones en situació d'exclusió social o amb risc de patir-la, s'haurien d'incloure en l'enumeració del núm. 1 de l'article 3.

Creim que s'hauria d'aclarir quines són "les prestacions a les quals fan referència els apartats anteriors" que preveu la lletra e) de l'article 3, núm. 2.

- Pel que fa a les entitats promotores, regulades en l'article 4, creim que no s'hauria d'establir amb més claredat què són, les seves funcions i obligacions i com es distingeixen de les entitats qualificades com a iniciatives empresarials d'inserció.
- Entenem que la referència a la Renda Mínima d'Inserció hauria de completar-se amb la menció al decret 117/2001, de 28 de setembre, que, recordem, estableix com a quantia bàsica l'import de 48.890 pessetes (293,83 euros) i una sèrie de complements, tal i com es recull en la Memòria del CES sobre l'Economia, el Treball i la Societat de les Illes Balears 2001 (pàgina 759).

Volem recordar, igualment, que en aquesta publicació s'informa que "l'any 2001 el total de beneficiaris titulars de les Renda Mínima d'Inserció ha estat de 538, dels quals 471 corresponen a l'illa de Mallorca, 23 de Menorca i 44 a Eivissa i Formentera".

II. Observacions al capítol II

En general, sembla que amb la l'obtenció de la qualificació "IEI" (iniciativa empresarial d'inserció) es pretén crear un distintiu o "etiqueta" que en certa manera motivi aquest tipus d'iniciatives i els atorgui un determinat "estatut" que ve determinat, sobretot, per un reconeixement notori de què s'està realitzant una activitat profitosa per a la societat. Aquest CES fa una

valoració positiva d'aquest fet, sempre que l'atorgament de la qualificació no generi obstacles que entorpeixin l'activitat de les empreses.

Hem de fer, a més, algunes observacions concretes sobre aquest capítol:

- Pel que fa a l'article 5, que estableix el procediment per obtenir la qualificació d'iniciativa empresarial d'inserció, recomanem que mencionem, en el núm. 3, l'article 43 de la Llei 30/1992, regulador del silenci administratiu.
- Creiem que seria convenient que es concretàs d'alguna manera en què pot consistir la col·laboració a què fa referència la lletra g) de l'article 6. D'altra banda, s'hauria de tenir en compte el que estableix la legislació bàsica en matèria de societats per evitar contradiccions amb la lletra b) d'aquest article 6, pel que fa al termini de 90 dies naturals per presentar els comptes anuals i l'informe de gestió corresponent al tancament de cada exercici.
- Suggestim que s'inclouï una menció sobre qui ha de comprovar l'incompliment dels requisits a què es refereix el núm. 1, lletra a) de l'article 7, com també qui ha de valorar l'eventual perjudici a persones en procés d'inserció que preveu el núm. 3 del mateix article 7.

Igualment, creiem convenient que es determini si s'ha de produir cancel·lació d'ofici –article 10, núm. 1- en cas que es produeixi un perjudici a persones en procés d'inserció. Segons el nostre parer, s'hauria de ponderar el perjudici sobre les persones esmentades – i en aquest sentit, proposam que es requereixi un pla de viabilitat- i no tan sols la concurrència dels supòsits prevists en el núm. 1 de l'article 7.

- Advertim que en l'enumeració de l'article 6 es passa de la lletra e) a la g)

III. Observacions al capítol III

En relació a aquest capítol, que regula el procediment d'incorporació a les iniciatives empresarials d'inserció, fem les observacions següents:

- Aquest CES recomana que es prevegi amb més detall quins han de ser els punts fonamentals en què ha de consistir l'informe previst en l'article 12 núm. 1. D'altra banda, advertim que aquest article només té un núm. , amb dos paràgrafs. Per raons d'estil, recomenam que s'elimini el núm. 1 abans del primer paràgraf o que el segon paràgraf sigui el núm. 2.
-
- Pel que fa a l'article 13, consideram que hauria de fer alguna previsió, en el núm. 1, en relació amb els treballadors en els casos en què l'empresa estigui sota alguns tipus de procediment concursal –suspensió de pagaments, fallida- , o senzillament, deixi d'existir.

D'altra banda, els “casos excepcionals” a què es refereix el núm. 3 haurien de preveure's d'una manera més concreta, per evitar una excessiva discrecionalitat.

Consideram que el recolzament de l'administració ha d'anar dirigit a procurar la inserció, no tant una vegada aquesta ha estat assolida. En conseqüència, proposam que l'article 13 prevegi la possibilitat de revisar el termini màxim de tres anys, en substitució de l'atorgament d'ajuts per incorporar treballadors a l'autoocupació o a l'ocupació assalariada ordinària, previst en l'article 15 núm. 2 lletra d): creim que en aquests dos casos el treballador que ja està inserit des del punt de visat social i laborar es troba en una situació d'igualtat en el mercat.

- En relació al conveni d'inserció al qual fa referència l'article 14, entenem que s'hauria de preveure la possibilitat que el conveni no es compleixi i les conseqüències d'aquest incompliment.
- Respecte de l'article 15, núm. 2 lletra a), suggerim que les corresponents bases reguladores dels ajuts estableixin com a condició per a la concessió del ajuts que el projecte estudiat es posi en funcionament. Pel que fa a la lletra e) d'aquest núm. 2, és excessivament ambigua i s'hauria de revisar.

IV. Observacions al capítol IV

Aquest CES considera convenient fer els comentaris següents:

- L'article 18 ens sembla excessivament ambigu i per tant, poc adequat, atès que regula la potestat d'inspecció i control en la matèria objecte de la norma. En aquest sentit, entenem que és necessari concretar quins són els "organismes competents" esmentats, com també a què es refereixen les "comprovacions periòdiques (...) encaminades a verificar l'acompliment dels requisits i les condicions establertes". Hem de recordar que l'avantprojecte de Llei de serveis socials atorgava aquest tipus de facultats a la Inspecció en matèria de Serveis Socials, tot preveient la derogació de la Llei 4/1999, de 31 de març, reguladora de la funció inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials, les disposicions de la qual es refonien en l'avantprojecte de Llei.

D'altra banda, la facultat d'aquests "organismes competents" de verificar el compliment "de la resta de normativa d'aplicació general" ens sembla un poc excessiva: creim que hauria de centrar-se en la matèria regulada per la norma i hauria d'esmentar la normativa –o com a mínim, la matèria – a la qual s'està referint .

- Pel que fa a la Comissió de seguiment i avaluació prevista en l'article 19, manquen previsions respecte de la designació dels seus membres i, en general, del funcionament i facultats concretes d'aquest òrgan. Igualment creim que seria convenient que hi fossin representades les organitzacions empresarials i sindicals més representatives.

D'altra banda, hem detectat una manca de concordança entre l'article 19 i el 17: L'article 17 estableix que "la competència per convocar i resoldre les sol·licituds de subvencions (...) correspon al Servei d'Ocupació de les Illes Balears, qui, igualment, ha de determinar les línies d'ajuts"; l'article 19 parla, per contra, de coordinació de les actuacions "dels organismes gestors competents en la gestió i resolució dels ajuts continguts en aquest Decret". Igualment, creim que s'hauria d'esmentar la revisió, mitjançant un recurs administratiu o contenciós, que opera sense perjudici del seguiment i avaluació que pugui dur a terme la Comissió regulada en l'article 19.

V. Observacions a les disposicions transitòria, addicionals, finals

- En relació a la disposició addicional primera, ens sembla un tant peculiar que la constitució del Consell Assessor per realitzar "el seguiment de les mesures respecte de la regulació i el registre de les iniciatives empresarials d'inserció" es reguli en una disposició addicional i no en un article ordinari.
- Pel que fa a la disposició addicional segona, núm. 1, suggerim que l'òrgan de contractació exigeixi, atesa la facultat que atorga la disposició addicional vuitena, núm. 2 de la Llei de Contractes de les Administracions

Públiques, la presentació del detall relatiu a la descomposició del preu ofertat en funció dels seus costos.

- En relació a la disposició addicional segona, núm. 2, entenem que s'hauria de preveure com s'acredita la relació contractual i les conseqüències de l'eventual trencament d'aquesta relació.
- Com hem comentat respecte de l'article 18, creim que s'hauria de concretar millor quina és "la normativa d'aplicació general" a què fa referència la disposició final primera.
- Recomanam, respecte de la disposició final segona, que l'habilitació per dictar normes de desplegament i interpretació del decret es refereixi al conseller competent en matèria de treball i formació, atès que la denominació i objecte de cada departament del Govern poden variar al llarg del temps.

V. Conclusions

Al llarg del dictamen s'han donat les diverses opinions d'aquest Consell sobre el Projecte de decret pel qual es regula la qualificació de les iniciatives empresarials d'inserció i es crea el registre d'iniciatives empresarials d'inserció de les Illes Balears.

Vist i plau

El secretari general

El president

Pere Aguiló Crespí

Francesc Obrador Moratino

Palma, 30 d'abril de 2003

